

Създаване и администриране на форум

Петко Мутафчиев, Иван Николов

Forum Creation and Administration: *One of the most popular softwares for making web forums is phpBB (PHP Bulletin Board). This is a freeware open source software that is written under the programming language php. This product is available under the GNU General Public and all rights are reserved by phpBB Group. Features of phpBB include support for multiple database engines (PostgreSQL, SQLite, MySQL, Oracle Database, Microsoft SQL Server). There are also some modifications that expand the functionality of this software solution.*

Key words: *administration, communication, configuration, forum, information, installation, software.*

ВЪВЕДЕНИЕ

Комуникацията и лесното намиране на желана информация е от първостепенно значение в днешно време. Освен това на всеки се е налагало да се консултира по даден въпрос с някого или да изкаже мнение. Точно тук се намесват форумите, които са много видове, засягат разнообразни теми и позволяват онлайн дискусия между потребителите. Те представяват уеб приложения, в които съдържанието се генерира от потребителите и се изобразява под формата на теми и категории в дървовидна структура. За създаване и администриране на форум са необходими съответните умения и софтуер.

ИЗЛОЖЕНИЕ

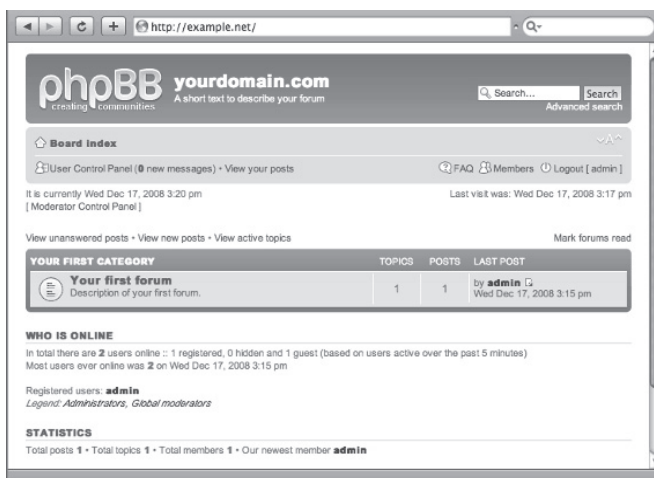
1. Същност и особености

Един от най-популярните софтуери за направата на форуми е phpBB (PHP Bulletin Board). Негов създател е Джеймс Актинсон през 2000 година. Софтуерът е безплатен с отворен код (open source) и е написан на езика за програмиране php, разпространяван под GNU General Public лиценза и запазени права от phpBB Group. Официалният сайт на проекта е www.phpbb.com, от където може да се изтегли софтуера, ъгдейти за него, както и множество допълнителни модове, теми и добавки. Модификациите могат да увеличат функционалността на форума, а темите да усъвършенстват визуалния стил. Софтуерът разполага с повече от 49 езикови пакета, включително и български. Освен това има сайтове за поддръжка и помощ на всичките тези 49 езика. Последната версия до момента на phpBB3 генерацията е 3.0.11. phpBB е подходящ и за незапознати с php, MySQL и html, и за web програмисти. Поддържа базите данни MySQL, Oracle, Microsoft SQL, Microsoft Access и PostgreSQL.

phpBB позволява редактирането и публикуването на информация в организиран вид, както и бързото и откриване. Предоставеният дизайн е лек, функционален и може да се променя според различни вкусове. Администрирането на форумите е със собствен административен панел и лесна навигация. Регистрираните потребители са с неограничен брой. Това важи и за броя на форумите и техните категории и подкатегории. По въпроса с регистрацията във форума - това се решава от администраторите. В някои форуми може да се пускат мнения и без регистрация, но регистрацията активира специални функции като възможност за ползване на аватар, изпращане на ЛС (лични съобщения) и e-mail, присъединяване към потребителски групи. Основните видове потребители са администраторите, модераторите, потребители и гости. Всяка една от тях има определени особености и привилегии или ограничения. Администраторите са с контролни функции и правят настройки. Те са с най-големи права. Част от правата им са: създаването на потребителски групи и модератори, блокиране на потребители (ban) за определен предиод от време или неограничено, задаване на права и др. Те притежават права на модератори във всички форуми. Модераторите

наглеждат форумите най-вече за нецензурен език, излизане от темата (спам), незаконен материал или обидно съдържание. Те изтриват или редактират неподходящи коментари или теми при необходимост, могат да заключват и местят теми. Обикновените потребители могат да участват в групи с индивидуални права и обикновено един от потребителите на всяка група се назначава за модератор на съответния форум от администратора.

Характерни особености на phpBB са бързата и лесна инсталация; поддържането на множество езици във форума; смяна на външния вид чрез теми; поддръжка на множество бази данни; система за достъп с автоматично криптиране на паролите; предоставяне от хостинга на възможност за много форумни инсталации, създаване на форумни секции, видими само за някои потребители; добра система за търсене; изпращане на лични съобщения между потребители; голяма популярност - много безплатни съвети от общността и добра поддръжка. Текста може да бъде форматиран в рамките на самия форум. Може да се сменя шрифта, неговия размер, автоматично се ограждат кодове в специален таг, автоматично се създават линкове и др.

Фиг. 1 – Интерфейс на форум, създаден с phpBB

2. Инсталация

За да инсталираме phpBB на нашия компютър е необходимо да направим предварителна подготовка. Нуждаем се от хостинг пространство за нашия форум, обаче в началото за да свикнем да работим с програмата можем да използваме за сървър нашия собствен компютър. Един от най-лесните начини за инсталиране и конфигуриране на Apache web сървър е инсталацията на безплатния дистрибутивен пакет XAMPP. Негово съществено предимство, освен че е безплатен, е че включва в себе си MySQL база данни, езика за програмиране php, инструментa phpMyAdmin. В пакета е включен и FTP клиент (FileZilla), чрез който реално качваме файловете на отдалечен сървър. Важна подробност при инсталацията на XAMPP, както и phpBB, е спирането на всякакъв страничен софтуер, особено такъв за работа в мрежа. Често може да станат конфликти и застъпване на портовете със Skype, download клиенти, ICQ, Internet Explorer и прочие. След инсталацията трябва да се уверим, че всички процеси (services), които са ни необходими работят (оцветени са в зелено). Това става от контролния панел на XAMPP. Следващата част от подготовката преди инсталацията е свалянето на phpBB от официалния сайт, както и на езиков пакет,

ако желаем. Изтегления файл се разархивира и трябва да се качи на сървъра. Езиковия пакет също се разархивира и се качва в папката languages.

След като сме готови с подготовката стартираме инсталационния скрипт. При правилна конфигурация на сървъра инсталационния прозорец ще иска да се окаже default board language. Евентуално задаваме български, естествено при качен езиков пакет. Полето Database type ни подканя да изберем базата данни. ХАМРР поддържа MySQL, следователно често това е най-удачния избор. Трябва да изберем и данните на базата данни. В phpMyAdmin инструмента създаваме нова база данни (Database) и и задаваме име. Тази стъпка може да се пропусне, ако ползваме платен хостинг, където обикновено имаме всичко, което ни е необходимо. Следващата стъпка е въвеждане данните на администраторския акаунт (root по подразбиране): име, парола, e-mail и т.н. За данни на сървъра определяме порта (оставяме го на 80 с напомнянето за спиране на програмите като Skype, които споделят същия порт), определяме и пътя до директорията на форума. Инсталацията приключва бързо. Добре е да изтрием директории install и contrib на сървъра с оглед на сигурността.

3. Конфигурация и администрация

Време да се заемем с конфигурацията и администрацията. Първо влизаме в администраторския акаунт, а от него в Администраторския панел. Това е необходимо за създаване на форуми, теми, категории, потребителски групи, задаване на права, рангове и други настройки. Можем да наблюдаваме статистическите данни за форума като общ брой теми, мнения и потребители, средно теми и мнения на ден, размер на базата данни, подробности за онлайн потребителите - тяхното IP и в кой раздел са в момента. За да функционира един форум естествено е да започнем създаването на категории и форуми. Първо създаваме категориите, които искаме, а после трием нежеланите, защото трябва да имаме поне един форум и една категория. Избираме в коя категория да бъде форума, задаваме имената на форумите и техните описания (description). Ако форума е отключен в него може да се пише, а при заключване може само да се чете. За удобство има функция за изтриване на темите при определен от нас период от време, в който не е писано нищо. За малки форуми това не е особено актуално, но за големи световни форуми с ограничен размер на базата данни - това е наложително. След приключване с тематичната организация на форума се заемаме със задаване на правата на потребителите. Основната настройка е определянето дали нерегистрирани потребители могат да пишат. Има два режима на задаване на права - опростен и разширен. При опростения се конфигурира по шаблони, а разширения позволява прецизно определяне на права. Като правило на администраторите и модераторите се дават големи права, а всички други са с известни ограничения. Едно от ограниченията може да бъде някои форуми да бъдат невидими за дадена група потребители. Някои теми могат да се правят важни и да се правят съобщения. Има и инструмент за почистване на теми, неактивни от много време. Важен елемент от организацията на форума е задаването на рангове на потребителите. Така се отделят администратори, модератори и специални потребители от останалите. Ранговете може да се използват и за стимулиране дейността на потребителите, като при повишаване на ранга се повишават и някои техни права. Една от най-масовите настройки е автоматично повишаване на ранга при достигане на определен брой съобщения. Можем в контролния панел на даден потребител да променим паролата му, името, аватара, личните му данни, да му зададем специален ранг или да го изтрием. Друга възможност на phpBB е налагането на рестрикции за определени имена на потребители при тяхната регистрация. От меню "Бан контрол" може да се отстраняват потребители по IP адрес, име или e-mail.

The screenshot shows the phpBB Administration Control Panel. At the top, it says 'Administration Control Panel' and 'Admin index • Board index'. Below this are navigation tabs: GENERAL, FORUMS, POSTING, USERS AND GROUPS, PERMISSIONS, STYLES, MAINTENANCE, SYSTEM. The main content area is titled 'Welcome to phpBB' and includes a 'Board statistics' table and several configuration options with 'Run now' buttons.

STATISTIC	VALUE	STATISTIC	VALUE
Number of posts:	1	Posts per day:	1
Number of topics:	1	Topics per day:	1
Number of users:	1	Users per day:	1
Number of attachments:	0	Attachments per day:	0.00
Board started:	Thu Dec 06, 2012 1:59 pm	Avatar directory size:	0 Bytes
Database size:	343.57 KiB	Size of posted attachments:	0 Bytes
Database server:	MySQL 5.0.96-community-log	GZip compression:	Off
Board version:	3.0.11 [Re-Check version]	Orphan attachments:	0

Configuration options shown include:

- Resynchronize or reset statistics: Reset most users ever online (Run now)
- Reset board's start date (Run now)
- Resynchronize statistics: Resynchronizes the total number of posts, topics, users and files. (Run now)

Фиг. 2 – Опции за конфигурация

С приключване на организацията на потребителите е необходимо да обърнем внимание на системните настройки. За застраховка от срив на сървъра, хакване, грешка при администрация или при необходимост от местене на нов сървър е необходимо да се прави резервно копие (backup) на базата данни за да се избегне загубата на данни. phpBB има опция за цензуриране на думи. Можем да зададем думи, които не желаем да се изписват и да настроим да се изтриват автоматично и заменят с надпис по наш избор. Имаме възможност за настройка на емотикони - определяме името им, файл на графичното изображение и код на емотиконата (например на усмивка - :)). В инсталационния пакет има качени около 50 емотикони. При необходимост можем чрез опция да изпратим съобщение с важна информация до всички потребители. Други настройки, които можем да направим са избор на домейна, път към форума, порт, име и описание на форума, езика на форума, темплейт (шаблон) и разрешение/забрана за промяна на стила от потребителя, часова зона и формат на дата и час, път към директорията с емотиконите и аватарите, брой теми и мнения на една страница, необходим брой мнения дадена тема да стане "Популярна", позволение/забрана за използването на HTML/BBCode код/тагове във форума. Доста важна настройка е как да се активират потребителите при регистрация - автоматично чрез логване веднага след регистрацията, чрез изпращане на потвърдителен e-mail или чрез администраторско одобрение. Може да изберем последните две опции за да избегнем невалидни регистрации. Има опция за позволение/забрана на изпращане на e-mail чрез форума. С цел компактност на размера на форума и по-бързо зареждане имаме възможност да включим GZip компресията. Тази опция си е направо задължителна, ако е поддържана от сървъра. Настройката за дължина на сесията (свързана с Cookies) определя след колко време автоматично да се отпише потребителя при неактивност и дали да се логва автоматично при изход от браузъра и повторно влизане във форума. Потребителите имат възможност да прикачат свои подписи (т.е. надписи - обикновено девизи или някаква друга информация) в края на всеки техен пост. Можем да зададем до колко символа да бъдат тези подписи. Друга част от опциите определят дали потребителите могат да променят името си, паролата, задават свое изображение за аватар, определят броя мнения и теми на една страница и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Създаването на форум и неговото управление не е толкова сложно и не изисква вложение на капитал благодарение на предимствата на гореописания софтуер. Също така благодарение на голямата функционалност, това е много добър избор и за професионални разработчици. Поддръжката е на много високо ниво и има налични и множество модификации.

ЛИТЕРАТУРА

[1] <https://www.phpbb.com/>

[2] <http://www.superhosting.bg/articles/phpbb-forum-hosting-installation.html>

[3] Stoyan, S., J.Rogers. phpBB: A User Guide. Birmingham: Packt Publishing, 2006

За контакти:

Петко Георгиев Мутафчиев, Национален Военен Университет "Васил Левски", тел.: 0896 075 960, e-mail: petko_mutafchiev@abv.bg

Иван Митков Николов, Национален Военен Университет "Васил Левски", тел.: 0896 075 960, e-mail: i91nikolov@gmail.com

Докладът е рецензиран.